

ikke dem alle sammen, men i hvert tilfælde direkte tilbage til forfølgelse. Så jeg synes, det er et problem, som det ville være vigtigt at ministeren tog op på det her område.

Den røde lampe lyser, jeg når ikke mere i denne her omgang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 168: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Præcisering af kommunernes pligt til at yde hjemmehjælp m.v.)

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.

(Fremsat 18/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Forslagsstillerne vil med dette lovforslag indføre minimumskrav i servicelovens regler om personlig og praktisk hjælp. Det skal fra centralt hold pålægges kommunerne, at de som minimum giver borgerne bestemte ydelser i forbindelse med den praktiske hjælp.

Kl. 17.10

Hensigten med lovforslaget er at sætte en nedre grænse for den praktiske hjælp, så det ikke er lovligt for kommunerne at gå under et vist niveau.

Det er nu fjerde gang på ganske få år, at SF fremsætter lovforslag om minimumsstandarder for den praktiske hjælp. De foregående gange har den til enhver tid siddende regering afvist SF's lovforslag, og det er jo ikke overraskende.

Der er tale om et forslag, som grundlæggende ændrer på principperne for ældreplejens forankring i borgernes nærmiljø. Men hvad der er endnu værre, så vil SF's forslag føre til fejlbehandling. Der er ikke nødvendigvis sammenhæng mellem diagnosen og så den medicin, SF ønsker at give.

Som reglerne er i dag, er det jo netop kommunernes opgave at give den nødvendige personlige og praktiske hjælp til de borgere, der har be-

hov for hjælp, og det er der vel ikke nogen der er uenige i.

De enkelte kommuner tildeler faktisk hjælpen ud fra konkret, individuel vurdering af den enkeltes behov og på grundlag af de kommunalpolitiske beslutninger, der er truffet om serviceniveauet i kommunen. SF lægger derimod op til en begrænsning af det kommunale selvstyre og dermed for adgangen til at træffe beslutning tæt på den enkelte borger, og det er regeringen bestemt ikke tilhænger af.

Det er og skal blive ved med at være kommunalbestyrelsen, der har både det indholdsmæssige og det økonomiske ansvar for den hjemmehjælp, der leveres til de ældre. Ellers slipper vi den lokale forankring og ansvarlighed, som sørger for, at de ældre er i centrum for hjælpen. Bryder vi med dette princip, er der efter regeringens opfattelse en stor risiko for, at de ældre kommer til at betale prisen. Minimumsstandarder kan i praksis komme til at fungere som maksimumsstandarder, da kommunerne med loven i hånden kan nøjes med at levere hjælp til det centralt fastsatte serviceniveau.

Regeringens politik er i stedet at arbejde målrettet, men med plads til fleksibilitet ud fra den enkelte ældres behov. Med bl.a. ældrepakken og reglerne om frit leverandørvalg og erstatningshjælp har regeringen taget hånd om de problemer, som SF fremfører.

Vi har indført frit valg, så de ældre kan vælge mellem de forskellige leverandører af personlig og praktisk hjælp. Vi har udvidet fleksibiliteten i hjemmehjælpen, så de ældre har fået større indflydelse på, hvilke opgaver der skal udføres i hjemmet. Vi har udvidet adgangen til at vælge en personligt udpeget plejer, hvis man har lyst til det. Vi har indført erstatningshjælpen, der har forbedret de ældres retssikkerhed væsentligt, og har sikret, at de ældre har utvetydige krav på altid at få den hjælp, de har ret til.

Vi har også udvidet de ældres valgmuligheder på boligområdet, og vi har fået sikret, at ægtefæller kan blive sammen, også selv om den ene bliver meget plejekrævende og skal på plejehjem. Og endelig har vi fået cementeret den kommunale myndigheds ansvar for hjælpen, både ved fastlæggelsen af rammerne for hjælpen og for at træffe de her individuelle og velbegrundede afgørelser.

Regeringen har siden sin tiltrædelse tilført ekstra 500 mio. kr. om året til den kommunale indsats på ældreområdet. Der er ikke gennemført besparelser, som SF skriver i sit forslag,

tværtimod. Det er en hjørnesteen i regeringens politik at give de ældre nogle bedre forhold.

Regeringen har således taget konkrete skridt til at løse problemerne med afløsning af hjælpen. Der er bevilget flere penge til ældreområdet, og det er to områder, som SF's lovforslag var rettet imod.

Så på den baggrund kan regeringen ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Ministeren havde en meget rigtig gennemgang i starten, nemlig en beskrivelse af, at hensigten var en nedre grænse osv. Men så tror jeg, at ministeren gik galt i byen i gennemgangen af resten af forslaget. Det her bygger jo ikke på, at der ikke fortsat skal være en individuel, konkret vurdering, der skal bare være et loft eller en bund, man ikke kan bevæge sig ned under.

Vi nævner i forslaget, at hvis man ikke selv kan lave mad, hvis man ikke selv kan købe ind, hvis man ikke selv kan gøre rent, så skal man sikres hjælp. Så vi fratager ikke kommunerne et skøn, vi lægger bare en nedre bund, hvor vi siger, at det må man ikke gå under. Og derfor er det ikke en begrænsning af det kommunale selvstyre. Jo, det er det i selvstyret til at tage hjemmehjælpen helt væk fra folk, der har et behov.

Men jeg troede egentlig også, at det var regeringens politik, at mennesker kom før systemet.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Så kan jeg ikke rigtig se forskel på, hvordan loven er i dag, og så det, SF vil. For i dag er det jo sådan, at hvis man har en funktionsnedsættelse og ikke kan støvsuge, jamen så skal man have støvsuget. Så kan man så altid diskutere og vurdere, hvor ofte der skal støvsuges, men det serviceniveau er jo lagt af kommunen. Det fjerner man i hvert fald, hvis vi vedtager SF's, som jeg går ud fra mener, at det herfra skal fastlægges, hvor ofte der skal støvsuges. Det må være det, det går ud på.

Kl. 17.15

Det synes jeg er urimeligt. Vi har nogle klare regler om, at folk, der ikke selv kan klare dagligdagen, har krav på hjælp, men den enkelte kommune skal vurdere, hvor meget og hvordan hjælpen skal tilrettelægges.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg synes, ministeren gør det unødigt indviklet. Jeg synes sådan set ikke, det er så svært – specielt ikke med sådan noget som rengøring – at finde ud af, at ældre har det behov, som alle andre har. Derfor kan det ikke være så svært at finde ud af at sætte en grænse for, hvor tit man skal gøre rent.

Jeg synes f.eks. ikke selv, men det kan vi så diskutere i Folketinget, at det er rimeligt, at man nøjes med at gøre rent en gang om måneden. Er det en standard, som vi andre ville finde os i? Svaret er nej. Og de her mennesker skal tilbringe langt mere tid i deres hjem.

Her synes jeg, at der i alle de fine ord, regeringen har på ældreområdet, mangler bare lidt viljelighed til konkret handling. Det, vi gør med det her forslag, er som sagt ikke at tage skønnet væk fra kommunerne eller fjerne det kommunale selvstyre, det er bare at sige, at der er en nedre grænse, hvor Folketinget siger, at vi som et rigt velfærdssamfund ikke vil bevæge os under det, når det gælder de ældre. Jeg forstår ikke, at regeringen vikler sig ind i så indviklede forklaringer for ikke at deltage.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg synes allerede, at vi via lovgivningen har slået fast, at folk med funktionsnedsættelse, som ikke kan klare praktiske opgaver i eget hjem, har krav på hjælp. Det mener jeg er en udmærket ramme at give herfra, for det skal vi bestemt blande os i.

Men det her er jo direkte at sige, at de mennesker, der sidder ude i kommunerne og træffer afgørelserne, nok ikke har samme høje hygiejnestandard, som vi har. Vi tror simpelt hen ikke på, at de kan fastlægge et serviceniveau, der sikrer, at man får gjort rent tit nok. Det tror jeg på at de kan, og jeg mener også, at det må være en lokal beslutning. Jeg mener simpelt hen, at det vil være forkert, at vi så detaljeret træffer den beslutning herfra.

(Kort bemærkning).

Grete Schodts (S):

Nu har vi hørt ministeren endnu en gang gennemgå alle de her vidunderlige tiltag, der er i loven om frit valg. Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren vil give mig bare tre eksempler, hvor den ældre har indflydelse på egen situation – bare tre eksempler.

Jeg er stadig væk af den opfattelse, at loven om frit valg er den største fiasko, der nogen sinde er gennemført i det her Folketing.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jamen man har da masser af indflydelse på sin egen situation, hvis man vælger frit. Man har indflydelse på, hvem der kommer i ens eget hjem. Hvis man synes, at de, der kommer fra kommunen, hele tiden bliver skiftet ud, kan man sige til det private firma: Hvis jeg skal skifte, skal jeg have en nogenlunde garanti for, at det er den samme person, der kommer her. Der er selvfølgelig noget, der hedder sygdom, ferie, efteruddannelse osv., men bare det bliver lidt bedre end det, kommunen kan levere, er man nok nået langt – i hvert fald nogle steder.

Så er der spørgsmålet om, hvornår de skal komme. Vi har mange eksempler på, at ældre sidder og venter hele dagen. De ved, at det er om onsdagen, at hjemmehjælpen skal komme, og så sidder de klar fra onsdag morgen, og så kommer vedkommende onsdag eftermiddag, og de ældre føler dybest set, at de har spildt hele dagen. Her skal der være mulighed for at spørge, om det kan blive inden for et bestemt tidspunkt

Så igen, tilrettelæggelsen, kemien og det, at man snakker sammen om, hvordan tingene skal gøres på en anden måde, er da klare fordele.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Er det ikke sådan ude i den virkelige verden, at man får besked på, at man nok skal bytte ydelser ud? Mig bekendt vil der blive byttet ydelser i praktisk bistand, for det fremhæver ministeren også mange gange.

Hvis man nu har 1½ time hver 14. dag til en praktisk opgave, hvad er der så egentlig at bytte med, for alle er visiteret nøjagtig ens? Der er ikke forskel på den private og den kommunale leverandør. Opgaverne er tilrettelagt, der er en stram licitation, så spørger jeg bare: Hvad er det så, man kan bytte det ud med?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Hvis man kun er visiteret til 1½ time hver 14. dag, er der ikke meget at bytte med. Så skal man have været heldig, hvis man har haft besøg af nogle, der har gjort rent for én og skiftet senge-
linned, og så kunne man måske bytte.

Kl. 17.20

Derfor er det selvfølgelig mere målrettet i forhold til dem, der har personlig pleje og praktisk hjælp og har mere end 1½ time hver 14. dag. Men det, at der er nogle, der ikke kan bruge det lige så meget som andre, betyder jo ikke, at vi ikke skal gøre det.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så går vi tilbage til ordførerrækken.

Flemming Oppfeldt (V):

Efter Venstres opfattelse er det et meget visionsløst forslag om hjemmehjælpen, som SF har fremsat. Det er gennemsyret af en stor mistillid til kommunerne. SF tæller i sit forslag kun besparelser og nedskæringer, men SF tæller ikke fremskridt, gode eksempler og kommuner, der løber foran.

Hjemmehjælpen er i disse år inde i en rivende udvikling. Det er vigtigt, at vi ikke fra statens side lægger en bremse på nytænkning og initiativet i hjemmehjælpen.

Her går SF imod strømmen og fremsætter et meget fantasifuldt forslag, som siger, at kommunerne skal indføre minimumsstandarder for hjemmehjælpen. Hele indsatsen skal fyldes ind i en skabelon, som staten fastsætter. SF vil altså indføre sådan et minimumssamfund. Der er en risiko for, at al den her måling og vejning og mistænkeliggørelse af indsatsen fører til, at alle kommuner blot vil leve op til lovens minimumskrav.

Hånden på hjertet: Hvor er nytænkningen i dansk socialpolitik kommet fra? Er den kommet fra oven, eller er den kommet fra nedden? Er der ret mange, der vil bytte den lokale hjemmehjælp og denne udvikling med, hvad vi kan finde på her i Folketinget? Det tror jeg ikke, og derfor afviser Venstre SF's forslag.

Når det er sagt, vil jeg pege på, at Venstre sammen med den øvrige regering har gennemført noget, der er meget bedre end SF's forslag. Vi har siden regeringens start løftet ældreområdet med 500 mio. kr. om året. I år får de ældre derudover et ekstra løft som følge af de investeringer, der foretages i kølvandet af regeringens forårspakke.

Vi har gennemført frit valg af hjemmehjælp, således at man kan få en skræddersyet hjemmehjælp. Vi har gennemført en fleksibel hjemmehjælp, således at den ældre selv kan udvælge de elementer, som vedkommende mest har brug

for. Vi har fået indført erstatningshjemmehjælp, som den ældre har krav på ved aflysninger.

Alt i alt har vi givet ældreområdet et meget stort løft, der ligger langt ud over SF's minimalforslag. Vi støtter altså ikke det her forslag fra SF.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hvis hjemmehjælpen blev forbedret af mange ord, er jeg enig i, at regeringen har gjort fantastisk meget. Hvis man kigger på, hvad der faktisk sker i virkeligheden, går det stik modsat. Det er nemlig en historie om beskæringer på hjemmehjælpen. Jeg ved godt, at regeringen har tilført området penge, men de penge har man taget igen ved stramme kommuneaftaler, som i stort set alle danske kommuner har betydet beskæringer og indskrænkninger af hjemmehjælpen.

Derfor bare dette til hr. Flemming Oppfeldt: Det kan godt være, at det ikke er så fantasifuldt, det ved jeg egentlig ikke, men det, de ældre er optaget af, er at få en hjemmehjælp, der sikrer, at de ting, de ikke længere selv kan, kan de få hjælp til.

Jeg synes egentlig, at det er meget fantasifuldt at sikre, at man ikke bare kommer med mange tomme ord, men at man faktisk kommer med et løfte til de ældre om, at de skal sikres de ting, som de ikke længere selv kan.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg synes jo, at det er et tomt ord at bruge udtrykket minimalkrav. Det er en tom floskel. Det, regeringen har gennemført, er jo et frit valg, som i øjeblikket er ved at blive indført i kommunerne rundt omkring. Det er erstatningshjemmehjælpen, og det er den fleksible hjemmehjælp, og så har vi puttet 500 mio. kr. ind i det arbejde. Så det er da langt mere end tomme ord. Der er da virkelig noget rugbrød i modsætning til det, som SF står for.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hvis man gør sig den umage at kigge på tallene, er det simpelt hen ikke rigtigt. Hvis man kigger på den tildelte hjælp pr. ældre, er den faldet i den her regeringsperiode. Men det kan vi jo undersøge, når vi kommer i gang med udvalgsarbejdet, for jeg gætter også på, at hr. Flemming

Oppfeldt bøjer sig for tallenes nødvendighed og beklager, at han kom til at misinformere Folkeetinget og den del af offentligheden, der følger med.

Kl. 17.25

Det er jo netop grunden til, at der er behov for at få lagt et gulv, for i en periode, hvor vi har en regering, der fører så stram en politik over for kommunerne, er der større behov for end nogen sinde før at sikre de ældre et minimum, som betyder, at det kan man, uanset hvor meget regeringen presser kommunerne økonomisk, ikke gå under.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg tror, hr. Villy Søvnald har et problem, for det er jo en kendsgerning, at der er flyttet 500 mio. kr. ud af statskassen til kommunerne, og de penge bruges i hjemmehjælpen til eksempelvis erstatningshjemmehjælp.

Jeg synes, det er et lidt sørgeligt bevis, SF prøver at føre frem her. Vi ved, at sådan er det. De her ting er altså ikke luftige. Det er simpelt hen noget, som eksisterer, og som de ældre kan benytte sig af i dag. Det er også derfor, vores hjemmehjælp i disse år begår store fremskridt.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Er hr. Flemming Oppfeldt vidende om, hvor mange flere hjemmehjælpstimer der er kommet de ældre til gavn som følge af de 500 mio. kr.?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Ja, det er jeg vidende om, men jeg er ikke et omvarende leksikon, så jeg kan simpelt hen ikke tallet udenad, og jeg kan heller ikke navnene.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne være hr. Flemming Oppfeldt behjælpelig med at oplyse, at der ikke kom én eneste time ekstra ud til én eneste ældre. De her penge er gået til bureaukrati og administration, og ganske rigtigt, der er også ydet erstatningstimer. Det er helt korrekt. 200 mio. kr. er gået til erstatningstimer. Resten er gået til administration og bureaukrati. Det er blot til oplysning for hr. Flemming Oppfeldt, mere end det er et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Men jeg tager det som et spørgsmål, og jeg vil sige, at selv hvis vi nu tog påstanden om, at der er blevet brugt nogle penge til opbygning af det frie valg, for at kommunerne kan, hvad skal vi sige, synliggøre, hvad det egentlig er, de render rundt og laver – det kan jo være meget godt en gang imellem at gøre status over det; det burde kommunerne i øvrigt have gjort for længst – for gode varer, så er det en engagsinvestering.

Nu er det på tredje år, at vi bruger 500 mio. kr. ekstra. Det er altså penge, vi bruger ekstra til hjemmehjælp, og fru Grete Schødt's var jo selv inde på, at hun nok mente, at man i hvert fald brugte 200 mio. kr. derude. Det er da altid en indrømmelse. Den er jeg glad for.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så er det fru Grete Schødt's som ordfører.

Grete Schødt's (S):

Bedre hjemmehjælp er formålet med det her lovforslag, som vi nu skal behandle. Bedre hjemmehjælp ligger også Socialdemokratiet meget på sinde. Mange ældre får ikke den tid og den omsorg, som de har brug for. Der er ældre, der oplever, at de ikke får den praktiske hjælp, som de har behov for i deres hjem, og derfor har kritikken af hjemmehjælpen også tit og ikke mindst her i de seneste år været hård.

Hvis man ser på den med kritiske øjne, tegner der sig ofte et billede af en hjemmepleje med stive regler, stopure og skemaer. Det er et billede af en hjemmepleje, der som en maskine kører efter et stopur, og en hjemmepleje, der har for lidt fokus på en helt grundlæggende god omsorg for borgeren.

Denne kritik er vi i Socialdemokratiet enige i. Desværre er det ikke en kritik, der er blevet mindre belæg for. Siden indførelsen af frit valg har der desværre været fokus på tidsbegrænsninger og bureaukrati. Med frit valg har vi fået mindre tid og mindre menneskelig omsorg til borgeren.

Regeringens motto om frit valg har gjort borgeren til en kunde, der skal have en standardvare i butikken Danmark og helst den billigste vare. Midt i al travlheden med at udregne priser på hjemmehjælp for at få private leverandører på banen har man glemt, at en borger, der har brug for hjemmehjælp, også er en borger, der har ret til en personlig støtte og et godt liv.

Vi ser desværre stadig væk en masse eksempler på, at ældre oplever en kollektiv forringelse af serviceydelser, på trods af at der i serviceloven står skrevet, at der skal tages individuelle hensyn.

Om lidt skal vi behandle vores eget forslag, Socialdemokraternes beslutningsforslag om bedre omsorg i hjemmeplejen med fokus på udvikling, helbred og forebyggelse, som skal til debat som næste punkt på dagsordenen.

Hvis vi nu, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvnald, mikser SF's lovforslag og Socialdemokraternes beslutningsforslag, så tror jeg sådan set, vi kunne få en god cocktail ud af det. Men i Socialdemokratiet tror vi ikke på, at bedre hjælp er en hjælp, hvor der er afsat præcis tid til rengøring og præcis tid til tøjvask og for den sags skyld indkøb og madlavning. Vi tror stadig væk på fleksibilitet og menneskelig omsorg.

Samtidig er jeg af den opfattelse, at landets kommuner allerede ved, at de bryder loven, hvis de over en bank bare melder til borgeren, at nu kan borgeren ikke få vasket sit tøj eller få gjort rent.

Som SF også foreslår her i det, vi behandler, skal kommunerne give borgerne en omsorg, så personen kan klare sig længst og bedst muligt i eget hjem – helt enig, og jeg er sikker på, at langt de fleste kommuner med respekt for sig selv og sine borgere allerede ønsker at yde denne service. Men den service oplever alt for mange kommuner, at de faktisk ikke kan yde på grund af loven om frit valg og det bureaukrati og den administrationsbyrde, det har givet. De har ikke mulighed for at tilrettelægge den bedste hjemmehjælp for den enkelte.

Det er netop det individuelle skøn, der i vores øjne skal være det afgørende, og derfor skal vi i første omgang sørge for at ophæve den nuværende lov om frit valg, og derefter skal vi finde den bedste måde at give borgeren en bedre omsorg i hjemmeplejen på.

Med disse ord støtter vi målsætningen i SF's forslag, og midlerne synes jeg vi sammen skal finde under udvalgsarbejdet, så vi både dækker det her lovforslag, L 168, og vores beslutningsforslag, B 125.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil bare svare på den del af det, der drejede sig om at parre Socialdemokratiets forslag og SF's forslag, og til det vil jeg sige, at efter et kommende folketingsvalg tror jeg, der kan komme

noget meget smukt ud af det. Så den invitation tager vi gerne imod.

(Kort bemærkning).

Grete Schodts (S):

Ja tak. Vi håber, valget kommer hurtigst muligt.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så går vi videre i ordførerrækken.

Pia Kristensen (DF):

Ældrepolitikken er en mærkesag for Dansk Folkeparti, og der skal ikke være tvivl om, at vi vil arbejde for en positiv holdning til vores ældre og for en omfattende forbedring af indsatsen for de svageste ældre.

Skiftende regeringer har i en årrække negligeret den ældre generations problemer. Man har ikke interesseret sig for at finde nye løsninger endstige været villige til at afsætte de nødvendige ressourcer. Det betyder, at vi i dag står over for en række problemer, der skal løses, og det er et langt og sejt træk, for det er mange års laden stå til-politik, der skal rettes op på.

Mange meget svage ældre står skrevet op på en venteliste til en plejebolig, fordi de føler sig utrygge ved at bo i eget hjem eller ældrebolig. De har ikke brug for plads og albuenum, men derimod pleje, omsorg og hjerterum. Deres ønske er en plejebolig i trygge omgivelser, hvor der er hjælp til hente alle døgnets timer.

Selv om disse ældre har hjemmehjælp 6-8 gange i døgnet, er det ikke tilstrækkeligt, for de bliver angste og ensomme, hver gang hjemmehjælpen går ud ad døren. Derfor er det en opgave at sikre, at der på landsplan er et tilstrækkeligt antal plejeboliger til de allerallersvageste ældre.

Det er også en opgave at sikre, at ældre, der ønsker at blive boende i eget hjem længst muligt, får en kvalificeret og en tilstrækkelig hjemmehjælp.

Ansvar for og administration af hjemmehjælp ligger altså hos kommunerne, men de skal selvfølgelig leve op til deres sociale ansvar på dette område. Det gør de fleste kommuner også, men vi har desværre også set eksempler på det modsatte. I sommeren 1999 afskaffede nogle kommuner al praktisk hjælp til borgere, der ikke samtidig fik personlig hjælp. I sommeren 2001 havde vi debatten om Københavns Kommunes aflysninger af visiterede besøg. Det er selvfølgelig noget, vi alle må tage skarpt afstand fra, for sådan nogle nedskæringer er uacceptable.

Kl. 17.35

I de situationer mener vi i Dansk Folkeparti, at det er nødvendigt med nogle overordnede sanktionsmuligheder eller en styrkelse af de nuværende klageråd, for her må hensynet til de svage ældre prioriteres højere end det kommunale selvstyre.

Forslagsstillerne ønsker med dette lovforslag at indskærpe kommunernes pligt til at yde hjemmehjælp samt at indføre minimumskrav til den praktiske hjælp. Nu er det jo bare sådan, at det allerede fremgår af servicelovens § 71, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, så vi mener ikke, der er grund til at indskærpe kommunernes pligt yderligere, for som sagt fremgår det meget tydeligt af serviceloven, hvad kommunen er forpligtet til.

Vi har tidligere været positive, det må jeg medgive, over for at indføre minimumskrav, ikke mindst på grund af de voldsomme besparelser, der var på området for nogle år siden. Men efterfølgende har vi vedtaget en ny lov, som bl.a. medfører, at hjemmeplejen er blevet gjort mere fleksibel og ældre har fået et retskrav på erstatningshjælp.

Dansk Folkeparti går ikke ind for generelle retningslinjer, men derimod en konkret individuel vurdering af behovet for hjælp i de enkelte tilfælde. Vi kan frygte, at minimumsgrænser kan gå hen og blive brugt som maks.-grænser. I Dansk Folkeparti går vi ind for, at der bør sættes en ramme i forbindelse med bedømmelsen af behovet, og den rammetid må den ældre og hjemmehjælpen så udnytte i fællesskab.

Vi ser det som et stort fremskridt, at den ældre fra gang til gang kan aftale med hjemmehjælperen, hvordan hjælpen skal tilrettelægges, at den ældre f.eks. kan bytte støvsugning ud med en gåtur. Dette ville ikke kunne lade sig gøre, hvis vi indfører generelle retningslinjer.

Når det er sagt, vil jeg gerne slutte med at sige, at Dansk Folkeparti fortsat mener, at der er behov for at følge op på, hvordan de enkelte kommuner lever op til deres ansvar på området. Her mener vi, at man måske kunne bruge klagerådene, vel at mærke hvis de fik flere beføjelser. Klagerådene kontrollerer hjemmehjælpen, men har for lidt kontakt med personalet og brugerne. Man kunne muligvis pålægge klagerådene mindst én gang om året at foretage en brugerundersøgelse, hvor svarene gik direkte til klagerådets medlemmer uden om den sociale admini-

stration. Det er faktisk noget, Dansk Folkeparti gerne vil diskutere under udvalgsarbejdet.

Men som sagt må vi afvise forslaget, for vi mener ikke, det er fornuftigt at indføre generelle retningslinjer.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er jo altid interessant, når partier indtager et helt nyt standpunkt i forhold til det standpunkt, de havde engang. Det er rigtigt, som fru Pia Kristensen siger, at da Dansk Folkeparti var i opposition og gerne ville have mange stemmer, støttede man det her forslag; nu er man så »i regering«, nu hviler ansvarets tunge åg på Dansk Folkeparti, og nu må man så ikke længere det her. Jeg synes, det er en stor pris at betale for magten. Men det må Dansk Folkeparti jo vurdere.

Derimod var forklaringerne på, hvorfor man havde lavet det her herresving, yderst underlige, *yderst* underlige.

Sandheden er, at det går baglæns med hjemmehjælpen rundtomkring. Sandheden er, at den enkelte ældre får mindre hjemmehjælp under regeringen og Dansk Folkeparti, end de gjorde før. Så kunne man netop mene, at når det går tilbage, er der brug for et værn i form af et minimumsniveau. Men o.k., det mente Dansk Folkeparti i opposition, det mener man ikke længere.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det synes jeg egentlig også jeg kom ind på i min ordførertale. På det tidspunkt, vi behandlede et tidligere forslag fra SF – det var i 2002 – havde der været meget stor ballade både i sommeren 1999 og i 2001, og vi syntes, der var behov for måske at gå ind og sige: Nu er vi altså nødt til at sætte en grænse for, hvor langt man kan gå under med hjemmehjælpen.

Men det er jo blevet rettet op siden. Det har jo været gennem klagenævn osv. Der er blevet rettet op på de forhold.

Hr. Villy Søvnald påstår, at der bliver givet færre timers hjemmehjælp i dag. Jeg tror godt, hr. Villy Søvnald ved, at Danmarks Statistik har erkendt, at man har begået nogle fejl. De indberetninger, der er kommet hidtil, har været indberetninger, der var lagt an på skøn. De indberetninger, der kommer i dag, er nogle meget præcise indberetninger over, hvor mange timer kommunerne bruger på hjemmehjælp. Så jeg tror godt, hr. Villy Søvnald ved, at Danmarks Stati-

stik har begået en fejl, hvilket de i øvrigt selv har erkendt.

Kl. 17.40

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Men når man så forbinder, og det synes jeg altid er en klog metode, tallene fra Danmarks Statistik med de meldinger, der kommer ude fra kommunerne – jeg ved jo, at fru Pia Kristensen selv er byrådsmedlem og derfor også ved noget om det – og kan se, at man rundtomkring i kommunerne beskærer hjemmehjælpen i efteråret her ved budgetlægningen, og når så både de enkelte kommuner og Danmarks Statistik tegner det samme billede, nemlig at det går baglæns, at de ældre får tildelt mindre hjemmehjælp, end de gjorde før, så forstår jeg slet ikke den melding, der hedder: Men i øvrigt støtter vi så ikke længere det, vi støttede engang, nemlig et behov for et minimum.

Man må jo sige, at hvis der er nogen, der skal værne mod den nuværende regerings og Dansk Folkepartis fremturen over for de ældre, så er der jo mere end nogen sinde behov for et værn, der sikrer, at man ikke alene fra Dansk Folkepartis side tager afstand fra det, der sker, men at man faktisk sikrer de ældre. Det kan de nemlig bruge til noget.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu synes jeg, det er at skyde kommunerne noget i skoene, som de måske ikke fortjener, for jeg gad vide, hvor mange kommuner, der egentlig har skåret ned på den konkrete hjemmehjælp. Det kan da godt være, at man er gået ind og har lavet nogle besparelser på ældreområdet, men ikke lige på hjemmehjælpen.

Så vil jeg sige til hr. Villy Søvnald, at jeg tror på, at de visitationsteam, der er ude i kommunerne, er sig deres ansvar bevidst; de kan godt se, hvad en ældre har behov for, og som sagt handler det altid om, at visitationsteamene laver en konkret, individuel vurdering.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil godt spørge fru Pia Kristensen, om fru Pia Kristensen, hvis nu denne her regering kunne finde på at afskaffe loven om klageråd, så vil støtte os i, at klagerådene skal bestå. Og skal jeg forstå tilkendegivelsen om klagerådernes gode indsats sådan, at man også vil udvide deres

kompetence på det her område, eller kunne det tænkes, at fru Pia Kristensen måske mere mente, at det var ældrerådernes kompetence, der skyldes styrkes, end klagerådernes?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det kan jeg svare på meget tydeligt. Da KL meldte ud – jeg tror, det var sidste år – at man syntes, at klagerådene skulle nedlægges, fordi de ikke havde en funktion, da meldte Dansk Folkeparti meget klart ud, at vi under ingen omstændigheder ville medvirke til at nedlægge klagerådene. Begrundelsen var fra KL, at der kom meget få klager ind. Jamen det er da rigtigt, og det er jo også derfor, klagerådene ikke virker, som de skal. Ældre mennesker er beskedne mennesker, de klager ikke, de prøver at klare sig selv.

Derfor vil Dansk Folkeparti, som jeg sagde i min ordførertale, meget gerne være med til at se på, om vi kan styrke klagerådene ved årlige, obligatoriske indberetninger, som skal gå direkte til klagerådene. Det vil vi tage hul på under udvalgsarbejdet.

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Grete Schødt? ... Nej? Så går vi videre med fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu var der en lang debat om tal. Jeg synes ikke, vi skal gå ind i alle de her mange forskellige tal. Det, vi kan høre igen og igen, er, at mange ældre siger, at de har behov for mere hjemmehjælp. Der er masser af undersøgelser, der viser, at det, de ældre allerhelst vil have, er mere hjemmehjælp.

Samtidig ved vi jo, at der er den her store strukturreform, der kommer til at koste milliarder, men at regeringen og Dansk Folkeparti fastholder, at der er skattestop, kommunerne må ikke bruge ekstra penge på omlægningerne i forbindelse med strukturreformen, så der skal skæres ned nogle steder for at få råd til strukturreformen.

Vi ved, at på trods af den panikpakke, som regeringen og Dansk Folkeparti har kastet sig ud i med milliarder til forbrugsfest, er der ikke sat flere penge af til det offentlige forbrug.

Har Dansk Folkeparti slet ikke overvejet, at der i sådan en situation kunne være behov for at sikre de ældre, at de i hvert fald ikke får skåret

ned på hjemmehjælpen, når man nu ikke vil være med til at bruge nogen af de her mange milliarder til at få folk i arbejde som hjemmehjælp, hvor der virkelig er behov for det?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu er det altså ikke herinde fra Folketinget, vi kan sidde og visitere og tildele hjemmehjælp. Det foregår decentralt, det er en kommunal forpligtelse at sørge for, at de ældre får den hjemmehjælp, de har behov for, ved en konkret individuel vurdering. Med hensyn til at skære ned, og at der ikke er penge nok: Der er faktisk afsat yderligere 500 mio. kr. årligt oven i de øvrige afsatte midler på ældreområdet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det undrer mig, hvis der skulle være penge nok ude i kommunerne til ældreområdet, at Dansk Folkeparti så alligevel skærer ned på ældreområdet i den ene kommune efter den anden, som vores undersøgelse har vist.

Det, jeg ikke kan forstå, er, at man ikke vil være med til at fastsætte nogle rettigheder for de ældre. Selvfølgelig skal Folketinget ikke foretage visitation, men hvorfor ikke sikre nogle minimumsrettigheder for ældre med hensyn til hjemmehjælp, når man nu ikke vil være med til at sætte nogle mennesker i arbejde med at levere den hjemmehjælp, noget, der virkelig ville være behov for, og hvor der står nogle arbejdsløse, der gerne vil have lov til at tage arbejdet.

KL 17.45

Det må man så ikke, men hvorfor så ikke som minimum sikre nogle minimumsrettigheder, ligesom man jo går ind og siger, at man på andre områder vil lave en detailregulering, hvor vi andre synes, at man er gået helt i den modsatte grøft, f.eks. omkring læreplanerne i daginstitutionerne, hvor man skal til at fastsætte, at børnene skal lære at binde deres sko, inden de kommer i skole, som var det eksempel, fru Pia Kristensen selv brugte? Hvorfor have detailregulering for børn, men ikke have detailregulering for at sikre ældre et minimum af hjemmehjælp?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Fordi vi mener, det kan være skadeligt, hvis man laver et minimumsniveau, fordi der er nogle kommunerne, der kunne gå hen og bruge det som et maks.-niveau, og det ønsker vi ikke.

Hvis en kommune står over for en ældre, så kan de jo faktisk sige: Den ældre har brug for det og det og det. Det er måske en maks.-hjælp, den person har brug for, men så kan de helgardere sig ved at sige: Men vi har altså nogle minimumskrav, så bare vi opfylder dem, så bliver der ingen ballade. Derfor synes vi, det er utrolig dårligt at lave nogle minimumskrav på dette område.

I øvrigt står der krystalklart i lov om social service i § 71:

»Kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde 1) personlig hjælp og pleje og 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.«

Hvordan skal vi gå ind og styrke den paragraf? Der står, at kommunen *har pligt* til disse ting.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i orderrækken.

Charlotte Dyremose (KF):

Som det så klart blev understreget her til sidst af Dansk Folkepartis ordfører, har kommunerne jo i dag en klar forpligtelse til at tage sig ordentligt af vores ældre, og det mener vi i Det Konservative Folkeparti også at de skal. Det er og bliver dog en konservativ mærkesag, at ældre har brug for en individuel vurdering og en individuel pleje, der passer til den enkelte person, og ikke en gang generaliseret standard, som vi har vedtaget herinde på Christiansborg, hvor vi mener, at netop den standard er den rigtige.

Det er min opfattelse, at den enkelte ældre og de mennesker, der er i berøring med den ældre, har en langt bedre idé om, hvad den enkelte ældre har behov for og brug for, end vi har herinde på et generelt niveau. Den ældre skal have indflydelse på og medansvar for sin egen pleje og ikke udsættes for stive regler.

Tænk, hvis hr. Hansen godt kan lave mad, men har problemer med at komme ud og derfor ikke kan købe ind. Hvad så? Får hr. Hansen så slet ingen hjemmehjælp, eller får han mere hjemmehjælp, end han egentlig både har behov for og lyst til at have inden for sine døre? Det bliver let til nogle stive kasser, som ældre mennesker bliver sat ind i. Det mener vi er uværdigt, og derfor er vi glade for, at denne regering i stedet har taget initiativ til at lave en langt mere fleksibel hjemmehjælp.

Der er mulighed for, at man kan bytte enkelte ydelser, hvis f.eks. svigersønnen har været forbi

og har støvsuget dagen før, hjemmehjælpen kommer. Der er mulighed for, at man kan vælge en anden leverandør, hvis ikke man synes, kommunen leverer netop den hjælp, som man gerne ville have. Man har altså fået flere muligheder og fleksible regler frem for stive regler. Samtidig har pligten til at udarbejde kvalitetsstandarder sikret, at kommunerne også er opmærksomme på, hvad det er, de tilbyder de ældre.

Derfor mener vi altså generelt i Det Konservative Folkeparti, at beslutningerne bør træffes så tæt på borgerne som muligt, så fleksibelt som muligt og med så mange muligheder som overhovedet muligt for den enkelte ældre til selv at vælge, hvem og hvordan tingene skal tilrettelægges.

Vi kan på den baggrund ikke støtte SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes altid, det er spændende at prøve at sammenholde en ordførertale med virkeligheden. Der udkom den 22. marts, altså i går, en undersøgelse af ældreplejen, som Socialministeriet, altså fru Charlotte Dyremoses partifælle, har bedt om. Hvad siger den undersøgelse? Jeg citerer fra Ugebrevet A4:

»Formålet var at kortlægge effekten af den massive standardisering, ældreplejen har været udsat for de seneste fem år. »Effekten på kvaliteten er forholdsvis lille. Vi kan først og fremmest måle en tendens til mindre tid til kerneydelserne og ingen oplevelse af øget kvalitet hos brugerne,« siger projektleder Kirsten Schultz-Larsen fra Institut for Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet.«

Se, nu står vi igen som nogle gange før: Virkeligheden siger det stik modsatte af den tale, som fru Charlotte Dyremose holdt. Hvem har så mest ret: virkeligheden eller fru Charlotte Dyremose?

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Ja, det er jo så spørgsmålet, for sådan som jeg har forstået det, er der kommet en del kritik netop af udgangspunktet for denne her rapport, bl.a. af Ole Gregersen, som er seniorforsker på SFI.

Nogle af problemerne er jo netop, at man har lavet væsentligt om på udgangspunktet for ældreplejen, lavet væsentlige ændringer med bl.a.

indførelsen af frit valg, og at man derfor overhovedet ikke kan bruge denne her undersøgelse som noget fornuftigt sammenligningsgrundlag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er rigtigt, at den ikke bekræfter de mange fine ord, men det er jo, fordi metodikken i den her har været, at man har været ude at spørge ældre, har lavet 650 interviews med ældre, man har haft 9.000 spørgeskemaer rundt til sygeplejersker, ergoterapeuter og andre, der arbejder på området, og så har man været ude at kigge ved 131.000 direkte observationer.

Det er altså en meget grundig, en ekstremt grundig, den mest grundige undersøgelse, der nogen sinde er lavet. Og hvad siger den så? Den siger det stik modsatte af regeringens udmeldinger, nemlig at hjælpen falder, og at det bliver stadig mere stift under den nuværende regering.

Så er det jo fantastisk flot at høre en tale fra den konservative ordfører og Venstres ordfører og fra Dansk Folkeparti, der taler om fleksibilitet. Virkeligheden går bare stik modsat, vil jeg gerne sige til fru Charlotte Dyremose. Hvorfor ikke erkende det?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen altså situationen er jo, at i den periode, hvor denne her meget store og meget omfattende undersøgelse har skullet gennemføres, er der blevet indført nogle helt nye regler og nogle helt nye retningslinjer for ældreplejen ude i kommunerne. Der er blevet indført langt mere fleksible muligheder for ældreplejen, både netop, som jeg før omtalte, at man nu har mulighed for frit at vælge, hvilken leverandør man ønsker at benytte sig af, og at man så også har mulighed for at bytte enkelte ydelser, hvis f.eks. der skulle være en konkret situation, som jeg nævnte før, hvor svigersønnen f.eks. havde været forbi og havde støvsuget. Jeg siger med vilje svigersønnen, vi har jo lige haft en ligestillingsdebat, ikke?

Derfor er det meget svært at konkludere ud fra de her tal – desværre, kan man sige, for det ville have været rart, om vi havde haft det her gode grundlag for den debat her, men det har vi ikke, for vi er jo altså i den situation, at kommunerne har indført frit valg i mellemtiden, og at borgerne derfor har fået væsentlig større frihed, mens undersøgelsen blev gennemført.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre har med nogen bekymring noteret sig, at SF tilsyneladende er blevet smittet af regeringens ønske om at sikre alt muligt ved at vedtage detaljeret lovgivning. Det er ellers en kritik, som vi desværre ofte har haft lejlighed til at rette mod regeringen, at man i en bestræbelse på at skaffe sig kontrol over den uordentlige verden, hvor mennesker lever, går mere og mere detaljeret til værks i den lovgivning, som man mener regulerer det.

Vi er sådan set enige i det, som vi læser som ambitionen med beslutningsforslaget, nemlig at man gerne vil have kommunerne til at overholde den eksisterende lovgivning og specielt jo den del af lovgivningen, som SF tidligere selv har været anledning til er blevet ændret på udmærket vis.

Det, som er vores store bekymring, er, at det slet ikke er den her vej, vi skal gå, og at vi, når vi pinder det mere og mere og mere ud, så risikerer to ting: Vi risikerer at udvande selve begreberne rengøring, vask, indkøb og madlavning, så det til slut er ingenting, for de kommuner, der ikke vil, vil garanteret stadig væk ikke, selv om det bliver beskrevet stadig mere præcist, og næste gang kommunerne ikke gør, som de skal, så skal vi ind og definere, hvad rengøring egentlig er for noget, hvad vask egentlig er, hvor beskidt tøj skal være, før man kan forvente, at det bliver vasket. Det andet, vi risikerer, er, at den type af kommuner jo kan læne sig tilbage i bevidstheden om, at Folketinget nok skal gribe ind, hvis det bliver slemt nok.

Derfor synes vi, at det gør indhug i en helt grundlæggende ting i forhold til dansk demokratiforståelse, nemlig at det almene må vi kunne overlade meget trygt til det lokale demokrati, hvorimod det specielle i meget vid udstrækning må varetages af folk, som ikke er bundet af den lokale skatteprocent eller andre hensyn. Det almene, det, at vi nok alle kan blive gamle og svagelige, burde jo være inspiration nok til, at kommunen og dens borgere faktisk definerer et niveau for ældreplejen, som man synes, man kan være bekendt i forhold til den klare forpligtelse, man har i serviceloven – en meget klar forpligtelse.

Jeg synes, det er interessant, at vi har diskussionen netop nu, hvor vi har hele strukturdebatten, hvor kommunerne siger, at de gerne vil overtage stadig større og stadig mere komplicerede opgaver, når en så – i al respekt – relativt enkel opgave som at give mennesker praktisk og personlig hjælp tilsyneladende kun kan varetages med ganske stor vanskelighed, for slet ikke at tale om at registrere elevens fravær i folkeskolen eller at lære børn at begå sig i børnehaverne. Også her finder regeringen jo, at det er helt afgørende, at man sikrer også i detaljen, på hvilken måde tingene skal foregå.

Vi tror fra radikal side, at det er meget vigtigt, at man på mange måder forsøger at give hjemmehjælpen fri, og det indebærer også en afbureaukratisering, for en del af det højt besungne frie valg er jo med til at give en standardisering og et tyranni i forhold til sammenlignelighed ydelserne imellem og en vareliggørelse, ikke kun af rengøringen og den personlige pleje, men også af relationen mellem den, der giver hjælpen, og den, der modtager den. Det værste og det, der i videst udstrækning er ødelæggende for vores samfund, er måske, at den relation ikke længere værdsættes som noget centralt.

Vi samarbejder meget gerne med SF om det, der er målsætningen: at kommuner i stadig højere udstrækning – hvilket de fleste dog trods alt jo gør – lever op til lovgivningen, også som den er blevet ændret for nylig, men vi kan ikke støtte beslutningsforslaget på det foreliggende grundlag.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg vil godt spørge Det Radikale Venstres ordfører, der siger, at Det Radikale Venstre godt vil være med til at gøre hjemmehjælpen fri og vender sig mod alle disse standarder, styninger, kontrol osv.: Hvad er der ufrit ved, at den ældre kan vælge mellem en kommunal hjemmehjælp og en privat hjemmehjælp eller flere private hjemmehjælpere? Hvor ligger det ufrie i det valg?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det, den nuværende regering har fundet nødvendigt, er at tvinge kommuner, at tvinge det lokale demokrati til at køre hjemmeplejen på den mest markedsmæssige måde, man overhovedet kan komme af sted med, nemlig konkurrence på den ene måde eller konkurrence på den anden

måde, hvilket har medført, at man skal måle og veje og beskrive og økonomisere og bureaukratisere på en måde, som er helt uden sidestykke, tror jeg, i dansk administrativ historie. Det er ikke særlig frit set med demokratiske øjne.

Det, at man siger til den ældre: Hvis ikke du er tilfreds, så kan du bare vælge noget andet, det, at man gør hele forholdet mellem den ældre og den, der hjælper, til et spørgsmål om, at det er en vare, som du kan vælge til eller fra, viser, synes jeg, en ganske anderledes forståelse af, hvad det er, der får et samfund til at hænge sammen, og hvad der udgør et samfund, end forståelsen af, at der faktisk er en relation.

Man kan gøre mange ting uden at gå konkurrencevejen, som Venstre foretrækker, fordi man tilsyneladende mener, at konkurrence og frihed er det samme.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg forstår, at Det Radikale Venstre anskuer det her ud fra en systemvinkel og mener, at det frie valg har ført til, at kommunerne skal tænke sig om og bureaukratisere og den slags. Men hvis vi nu ser det ud fra borgerens synspunkt – det er det, Venstre har som udgangspunkt – så er det vel ikke ufrit, at borgeren har flere forskellige ting at vælge imellem.

Men jeg kunne forstå, at Det Radikale Venstre mener, at frihed er, at man kun kan vælge én løsning, nemlig den kommunale løsning.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Man kan jo beklage, at Venstre kun arbejder med én model: »enten er der én løsning, eller også kan man vælge flere i en konkurrencemodel«. Det, som jo også er interessant, er, at borgeren tilsyneladende aldrig er den, der er hjælperen, er den, der er medarbejderen, er den, der indgår i at udføre dette stykke arbejde. Tværtimod taler man om det her, som om hjælperne er folk, der farer frem og tilbage, og som aldrig nogen sinde har en relation til den, der har hjælp behov, men bare er tilfældige mennesker, der kan skiftes ud, som om det var en vare.

Man taler ned til dette område helt uden historisk sidestykke i forhold til en forestilling om faglighed, om ansvar, om tillid i opgaveløsningen. Vi tror, der kan udvikles mange modeller, som faktisk vil gøre, at vi kan gøre den her konkurrencemodel fuldstændig til skamme.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre med fru Line Barfod.

Kl. 18.00

Line Barfod (EL):

Enhedslisten støtter ligesom ved de tidligere fremsættelser intentionen i SF's forslag. Vi mener i høj grad, at der er behov for at sikre, at ældre får den hjemmehjælp, de har behov for, og vi mener i høj grad, at der er behov for at gøre op med hele minutt tyranniet, som man ser i øjeblikket, især foranlediget af regeringens og Dansk Folkepartis besynderlige julekatalogmappe, hvor de ældre skal have alting gjort op i minutter: 2 minutter til at skifte dynebetræk hver 14. dag osv.

Der ser vi langt hellere, at man får nogle af de modeller, som man har lavet forsøg med i nogle kommuner, hvor hjemmehjælperne og ældre selv tilrettelægger arbejdet og har en langt større frihed til at kunne gøre det ud fra, hvad den ældre har af behov, om det er godt vejr den dag, så man gerne vil ud at gå en tur, eller hvad der nu ellers kan være. Det mener vi er den vej man skal gå, i stedet for den forbrugermodel, som regeringen og Dansk Folkeparti har lagt sig fast på, hvor man tror, at borgerne nærmest er afskaffet, og at man kun skal vælge offentlige ydelser, ligesom man vælger kaffe eller ketchup i supermarkedet.

Dertil kommer jo så, at med den panikpakke, som regeringen og Dansk Folkeparti vil gennemføre nu, hvor man hælder milliarder ud til en privat forbrugsfest for de rigeste i samfundet, lægger man overhovedet ikke op til, at der skal bruges flere penge på det offentlige område, samtidig med at der så er hele den store strukturreform, som alle forventer kommer til at koste milliarder alene i nye investeringer i it og også i hele den omlægning, der skal være. Så mener vi, at der er meget behov for at se på: Hvordan sikrer vi de forskellige områder? Hvordan sikrer vi, at der kommer en ordentlig hjemmehjælp, og at det ikke er der, man skærer ned i de kommende år?

Så vi mener, at der er et stort behov for at diskutere: Hvordan får vi sikret, at de ældre får rettigheder til hjemmehjælpen? Hvordan sikrer vi, at der bliver hjemmehjælperne nok?

Vi så gerne, at man havde brugt nogle af de her mange penge – og det behøver ikke at være særlig mange, for det koster jo ikke i forhold til lønnen til hjemmehjælperne, hvis man an-

sætter hjemmehjælperne, i stedet for at de går på dagpenge; det giver faktisk overskud på de offentlige kasser – til andre forbedringer for de ældre, så det var den vej, man gik, i stedet for at hælde det hele ud i en forbrugsfest. Men det sker jo nok ikke, så længe vi har det flertal, vi har nu, og derfor må vi så se på, hvad vi kan lave af rettigheder, som kan sikre, at de ældre får det minimum, som man har behov for for at kunne klare sig.

Der må vi så se på, også under udvalgsarbejdet, hvordan man egentlig kan definere det nærmere, uden at vi skal ind i visitation, uden at vi skal ind i noget, der ligner minutt tyranni, uden at vi kommer ind i de problemer, fru Margrethe Vestager pegede på, med, hvordan man definerer, hvad der er vask og rengøring osv.

Hvordan sikrer vi så, at de ældre får et minimumskrav? Hvis man vurderer, at de har et behov, kan man altså ikke nøjes med at spise dem af med, at så får de 5 minutter til det ene og 5 minutter til det andet. Så skal der være ordentlig tid, og der skal være ordentlig tid til, at de kan tilrettelægge det sammen med hjemmehjælperen, så der også er til en kop kaffe indimellem, og hvad der ellers kan være behov for, til at gå en tur, når solen skinner, eller andet.

Den fleksibilitet skal der være, og den frihed skal der være, så det hele ikke bliver reduceret til, at man bare er forbruger, der kun lige skal have klaret det mest nødtørftige.

Tove Videbæk (KD):

Så har vi hjemmehjælpen oppe at vende igen.

Der er mange kommuner, der ikke sørger for hjemmehjælp i den grad, som man kunne synes var nødvendig, for at ældre medborgere kan klare nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, og således at de kan vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder. I andre kommuner, måske i de fleste, fungerer hjemmehjælpen bedre, men de kommuner, hvor det ikke fungerer, bringer sagen på dagsordenen her i Folketinget igen og igen, og man kan ikke lade være med i den forbindelse at ønske, at vi havde nogle sanktionsmuligheder over for de kommuner, som svigter vores ældre medborgere, de mennesker, som hele livet har slidt og slæbt og knoklet, så vi i dag kan leve i et velfærds- og velstandssamfund. Jeg synes, det er fattigt, hvis ikke vi kan tage os ordentligt af dem, den generation, som ikke er vant til at klage eller forlange.

Når man hører udtrykket de ældre, ja, så tænker man jo ofte på en gruppe, som er langt væk.

Men helt ærligt, så er de ældre jo nogle, vi også har tæt på, det er vores bedsteforældre, oldeforældre osv., og vi synes jo alle sammen, at de i hvert fald – vores bedsteforældre, vores oldeforældre – skal behandles ordentligt, også når de kommer dertil, at de har behov for hjælp.

Kl. 18.05

Et samfund måles jo som sagt på, hvordan det tager sig af de svageste, og vi gør det stadig væk ikke godt nok over for de svageste ældre. Der er nogle kommuner, der snyder på vægten og kommer så let som muligt om det.

Siden vi behandlede det her forslag sidste gang, er der heldigvis indført retskrav på erstatningshjælp, sådan at de ældre er garanteret hjemmehjælp, også når der er ferie og kursus og sygdom osv. på hjemmehjælpsområdet. Men det er klart, at der kan gøres meget mere.

Vi har jo stadig væk devisen med længst muligt i eget hjem, og så må vi så sandelig også hjælpe de ældre, så de har rimelige forhold hjemme i deres egne hjem.

Vedrørende ældrepakken og den halve milliard har jeg for nylig stillet nogle spørgsmål til ministeren vedrørende niveauet for servicen til ældre, og hvad den halve milliard er blevet brugt til. Ministeren svarede, at set hen over hele landet er der sket et løft i niveauet for ældreplejen i kommunerne.

Imidlertid hører vi dog fra nogle kommuner, at man her direkte siger, at man skærer ned på ældreområdet, på trods af at kommunerne har modtaget ekstra penge at bruge på området. Derfor har jeg yderligere spurgt ministeren, om vi så kan få en oversigt over, hvilke kommuner der har foretaget et løft på området, og hvilke kommuner der har skåret ned. For når vi har en sådan oversigt – vi har ikke fået den endnu, men når vi har den – har vi i hvert fald fået syn for sagen, og så kan både vi og borgerne i de enkelte kommuner tydeligt se, hvordan det står til i de enkelte kommuner, og så kan borgerne stille deres lokale politikere til ansvar for det, der er sket.

Vedrørende dette forslag er jeg ikke sikker på, at det vil hjælpe at skrive konkrete opgaver ind i loven. Men om der skal skrives en eller anden form for minimumsregler ind, vil vi faktisk godt være med til at diskutere og overveje under udvalgsbehandlingen.

Men som forslaget er formuleret nu og her, er vi ikke sikre på, at det får et rent positivt resultat for alle ældre i alle kommuner.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Villy Søvnald som ordfører for forslagsstillerne.

Villy Søvnald (SF):

Tak for en, synes jeg, på mange måder spændende debat om de ældres forhold og specielt den gruppe, som er afhængige af, at nogle hjælper dem, fordi de ikke længere kan selv.

Det er rigtig, som socialministeren bemærkede, at det ikke er første gang, vi har fremsat det her forslag. Men sådan er det jo. Jeg synes ofte, det har været SF's rolle at pege på nødvendige lovændringer, og så har det været nogen tid, inden de så blev virkeliggjort, og den rolle kan vi sagtens leve med.

Der er ét sted, hvor vi skiller i udgangsdiskussionen, hvor det simpelt hen er forskellige opfattelser – det var det, fru Tove Videbæk også rundede af med at sige – nemlig: Hvad er billedet? Bliver der faktisk skåret, eller bliver der udvidet inden for hjemmehjælpen?

De tal, vi har, er fra Danmarks Statistik. Fru Pia Kristensen var inde på dem i sit svar, og jeg tror også, hun medgiver, at de viser, at der bliver skåret.

Regeringen siger så: Jamen vi har givet en halv milliard. Men det har ikke den store betydning for de ældre, hvis der er taget endnu mere, ved at man har klemmt kommunerne på budgetterne. De ældre er jo ikke optaget af, hvor penge kommer fra, de er optaget af, hvordan hjælpen har udviklet sig. Det synes jeg bliver spændende at se under udvalgsarbejdet, også svarene på fru Tove Videbæks spørgsmål, som jeg tror vil bekræfte de oplysninger, vi har fra Danmarks Statistik, og som meget godt svarer til de indtryk, jeg har ude fra verden, ude fra kommunerne, om, at der faktisk bliver skåret.

Hr. Flemming Oppfeldt var ikke tilhænger af minimumskrav og mente, at det ville baste og binde kommunerne fuldstændig. Det er jeg slet ikke enig i. Jeg kan slet ikke forstå, at man mener, at det at lægge et nederste niveau skulle binde. Jo, det binder i forhold til at lave et niveau, der er lavere end det underste niveau, det er rigtigt. Men så siger man jo dermed også indirekte, at man ikke mener, at der bør være noget underste niveau i hjemmehjælpen, og der er vi så politisk uenige.

Det er SF's opfattelse, at der skal være den retssikkerhed for borgere, at der er et niveau, hvor man ikke kan gå under, hvis de ikke selv

kan vaske, hvis de ikke kan klare rengøringen selv, hvis de ikke kan klare indkøbene selv osv.

Men det er fair nok, at der er en reel skillelinje, hvor vi simpelt hen har en forskellig opfattelse af, om det er nødvendigt at hjælpe i de tilfælde eller ej.

Jeg skal takke for støtten fra fru Grete Schødt. Jeg synes, det bliver rart, når den nuværende regering bliver opposition, at vi kan parre forskellige forslag i de partier, der jo kommer til at udgøre alternativet på det tidspunkt, og det er oplagt, at vi også skal sikre i et kommende flertal, at nogle af de velfærdsforbedringer, som jeg tror folk synes er vigtige at vi laver, faktisk bliver gennemført.

Kl. 18.10

Jeg tror, at en af grundene til, at det tegner til et politisk skifte, er, at folk synes, de hører for mange ord fra den nuværende regering, men de synes ikke rigtig, der sker noget. Og det er jo det, man er optaget af rundtomkring, ikke af løfterne op til et valg, eller når der holdes store taler, men af, hvordan virkeligheden udvikler sig.

Jeg tror, at et af problemerne for regeringen og også for Dansk Folkeparti er, at når afstanden mellem virkeligheden og løfterne bliver for stor, så opfatter folk det, som om politikerne svigter deres løfter.

Fru Pia Kristensen lavede med meget stor elegance, synes jeg, et forsøg på at lave et herresving væk fra Dansk Folkeparti. Da Dansk Folkeparti var i opposition op til valget støttede man, at det var vigtigt at lave et minimumsniveau for hjemmehjælp. Nu er Dansk Folkeparti blevet støtteparti til regeringen og mener derfor, som regeringen gør. Når regeringen så afviser forslaget, afviser Dansk Folkeparti også forslaget.

Undskyld mig, jeg synes næsten, det er for lyst til, at det ikke er til at gennemskue, hvad det er, vi har med at gøre.

Jeg håber, at Dansk Folkeparti, næste gang man går til valg, vil gå ud og sige: Alt det, vi lovede sidste gang om bedre forhold for de gamle, kan I godt glemme, i hvert fald hvis vi bliver støtteparti for den nuværende regering, for så mener vi ikke de ting, vi mente op til valget, længere, for det passer sig ikke rigtig som støtteparti for en regering.

Så havde fru Pia Kristensen i sit indlæg også nogle indvendinger, nogle principielle argumenter om, at det her minimum kunne betyde, at det så også blev standarden. Det er i så fald en ny erkendelse for Dansk Folkeparti, der indtil nu fak-

tisk har støttet forslaget. Jeg synes, at man næsten må rose dem for den tilpasningsevne, det er pludselig at annamme de argumenter, som man tidligere afviste, men som nu er nødvendige for at være støtteparti. Det tyder på en kolossal omstillingsevne, som man tit kvitterer for, men som måske politisk er farligt, hvis de, der stemmer på Dansk Folkeparti, går rundt i den salige forvisning, at de kan tro på det, Dansk Folkeparti siger. Men sådan er det formentlig heller ikke så meget længere.

Fru Charlotte Dyremose talte for fleksibiliteten. Jeg dokumenterede med den undersøgelse, der ligger – og jeg citerede fra Ugebrevet A4 fra i forgårs – at sådan ser virkeligheden bare ikke ud. Virkeligheden er, at fleksibiliteten bliver stadig mindre, at ydelserne bliver stadig mere standardiserede. Det viser den mest omfattende undersøgelse, der er lavet i Danmark af det her område nogen sinde.

Derfor synes jeg, det er underligt, at der for regeringen er så stor afstand til den virkelighed, der er udeomkring, at man ikke lader sig inspirere af virkeligheden. Jeg er tilhænger af, at vi med fru Margrethe Vestagers ord, tror jeg det var, giver hjemmehjælpen fri, yes. Jeg er tilhænger af, at vi afskaffer de bindinger osv., som vi lægger ind, for at forsøge at få det til at fungere; hvor vi bygger op med en hel masse ting rundt omkring for at forsøge at få det til at fungere. Jeg synes, man skal turde tage det skridt, der hedder at lægge et minimum, så vi slipper for i øvrigt at pakke hele området ind i regler.

Jeg tror nemlig, det er en helt afgørende pointe, at hvis det lykkes os at sætte det her område fri på den måde, at engagerede medarbejdere følger en langt større frihed med hensyn til, hvordan de vil løse den konkrete opgave, så får vi en bedre hjemmehjælp. Men det forudsætter, hvis vi åbner op for den større frihed, at vi så samtidig laver et værn i de kommuner, som har økonomien som den styrende faktor, også når hjemmehjælpen skal besluttes. Ellers er det nemlig farligt at give det fuldstændig fri, for så er risikoen ved at give det fuldstændig fri, at vi vil opleve nogle beskæringer, som jeg heller ikke tror fru Margrethe Vestager synes vi skal gennemføre.

Jeg skal takke for støtten fra fru Line Barfod og fru Tove Videbæk, som var afventende over for, om hun ville støtte forslaget, og som havde stillet spørgsmål om, i hvilke kommuner der var skåret ned, og i hvilke der ikke var. Svaret på det spørgsmål synes jeg kan give os alle

sammen større viden, men det må så betyde, at hvis det viser sig, at der sammenlagt er skåret ned på ældreområdet, så vil Kristendemokraterne formentlig også være med til at sikre, at vi får en standard på ældreområdet, der gør, at alle de pæne ord, fru Tove Videbæk også sagde om, hvad vi kan være bekendt over for de ældre, holder; at vi giver dem den lovmæssige sikkerhed, der jo gør, at mange af de kommuner, der klarer det her fint, ikke behøver at få noget som helst besvær af det her lovforslag. På den måde er det jo, ligesom når vi lovgiver på andre områder: Folk, der opfører sig ordentligt og pænt, kommuner, der opfører sig ordentligt og pænt, bliver ikke berørt af et minimum, fordi de allerede har etableret en hjemmehjælp, der er over det minimum.

De kommuner, vi derimod fanger med sådan et forslag, er dem, der i dag har en standard, der er utilfredsstillende. Sådan er det stort set med al lovgivning, at vi regulerer i forhold til dem, der ikke lever op til de normer, de forventninger, vi har om, hvordan et område skal udvikle sig.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil sige til hr. Villy Søvndal, at det er korrekt, at Dansk Folkeparti var positive over for at indføre nogle minimumskrav, da vi behandlede et lignende forslag i 2002. Det skyldtes ganske enkelt, at man i sommeren 2001 så, hvor horrible forhold Københavns Kommune tilbød sine ældre. Man fjernede hjemmehjælpen i stor stil, og der kom ingen erstatningshjælp til de ældre. De ældre sad i deres boliger og groede til i deres eget skidt.

Når man er udsat for sådan en hændelse, når man skal se og høre, hvad der sker, så er det da klart, at man så ønsker at sikre, at der ligesom er en minimumsstandard.

Men der er jo blot sket det siden, at der er kommet en ny regering, og der er kommet en ældrepakke, som har fået varm støtte fra Dansk Folkeparti, hvor det er borgeren, der er i centrum, hvor der også er retskrav på en erstatningshjælp. Det synes vi er et gode.

Og så vil jeg godt spørge hr. Villy Søvndal, om hr. Villy Søvndal ikke frygter, at når man laver nogle minimumsstandarder – nu har hr. Villy Søvndal jo ikke spor tiltro til, at kommunerne ikke skærer ned i hjemmehjælpen – kunne hr. Villy Søvndal så ikke frygte, at kommunerne netop ville benytte sig af, at der var nogle mini-

mumsstandarder, og så faktisk underbyde hjemmehjælpen til dem, som havde langt større behov end netop minimumsstandarderne?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Til det sidste: Nej, det er jeg såmænd ikke så bekymret for. Hvis man kigger på andre områder – det har vi også nævnt i lovforslaget – hvor vi har en minimumsstandard, f.eks. på folkeskoleområdet, så kan man spørge: Har det betydet, at det er blevet normen, at minimumsklassetallet er blevet det normdannende for alle skoler? Svaret er definitivt nej. Der er meget stor variation inden for folkeskoleområdet på trods af, at der er et minimum om, hvordan man har valgt at arrangere sig.

Men jeg vil så spørge: Jeg forstod, at grunden til, at Dansk Folkeparti havde lavet det her herresving og har den modsatte opfattelse af, hvad man havde, før man gik til valg, er, at der var et eksempel fra en kommune, nemlig Københavns Kommune. Betyder det så, at hvis der undervejs i udvalgsbehandlingen kommer eksempler på kommuner, der har skåret, så vil Dansk Folkeparti støtte det her forslag? Er det det, der er afgørende for Dansk Folkepartis stillingtagen, at hvis vi kan vise et eksempel på en kommune, der har skåret dramatisk, så ville Dansk Folkeparti altså støtte forslaget her?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu er det sådan set ikke mig, der skal svare. Jeg spørger jo hr. Villy Søvndal, og hr. Villy Søvndal skal svare mig.

Men jeg vil da spørge hr. Villy Søvndal: Er det ikke korrekt, at der i ældrepakken er givet retskrav på erstatningshjælp i hjemmehjælpen? Det vil sige, at hvis en hjemmehjælp ikke kan komme i et hjem, så skal der en erstatningshjælp derind.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er helt korrekt, at der er givet erstatningshjælp, og SF har stemt for det. Og jeg er enig i, at det sådan set ikke er min opgave at stille spørgsmåls, men at konkludere.

Jeg må forstå fru Pia Kristensens indlæg sådan, at det, der gjorde, at man stemte for SF's forslag i 2002, men nu ikke længere vil stemme for, er forskellen på at være et uafhængigt parti og et fasttømret støtteparti, som derfor har mini-

dre frihed til at mene det, det vil. Eller også må jeg forstå det sådan, at hvis vi kan påvise, at der er kommuner, der – som i sin tid Københavns Kommune – skærer dramatisk på hjemmehjælpen, så vil Dansk Folkeparti ligesom sidste gang støtte forslaget.

Medmindre fru Pia Kristensen siger noget andet, så tager jeg det som en accept fra Dansk Folkeparti. Og så er vi jo i den lykkelige situation, at der faktisk er flertal for forslaget.

Det synes jeg er fornemt. Så vi vil bruge udvalgsarbejdet til at dokumentere, at situationen slet ikke er løst, efter at Dansk Folkeparti er blevet støtteparti.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Hr. Villy Søvnal taler jo så utrolig meget om det her med at forholde sig til virkeligheden. Derfor vil jeg bede hr. Villy Søvnal om at forholde sig netop til virkeligheden, altså f.eks. at der er blevet indført retskrav på erstatningshjælp, som der ikke har været før; at der er givet mulighed for, at hjemmehjælpen kan være mere fleksibel; at der er blevet givet mulighed for, at den enkelte kan vælge, hvilken leverandør man ønsker til sin hjemmehjælp; at der er tilført området 500 mio. kr. til at indføre det her; at tallene også viser, at ældreområdet får flere penge i 2003, end der nogen sinde er brugt på det her område før; at undersøgelsen, som tidligere blev omtalt, viser, at langt flere af dem, der arbejder i hjemmeplejen, er blevet langt mere tilfredse; at man samtidig, mens den her undersøgelse har været i gang, har gennemført de mest drastiske ændringer nogen sinde i ældreplejen, og at det derfor er meget svært at bruge den som sammenligningsgrundlag, og at Danmarks Statistik har erkendt de fejl, der har været, fordi man før i tiden ikke har haft et konkret skøn over antallet af hjemmehjælpstimer, men at vi nu med indførelsen af den nye pakke har sikret, at vi får nogle konkrete tal for, hvor meget hjemmehjælp der bliver gennemført i de enkelte kommuner.

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

I modsætning til regeringen har jeg jo altså ikke lyst til at benægte kendsgerninger, og selvfølgelig er det en kendsgerning, at regeringen har gennemført de ting, som fru Charlotte Dyremose nævnte – alle sammen.

Det er bare ikke det interessante. Det interessante er, at hvis man gør bundlinjen op og spørger: Ydes der i dag mere eller mindre hjælp til den enkelte ældre i forhold til, da regeringen med Dansk Folkeparti gjorde det her til et højprofileret område, så er svaret: Der ydes i dag mindre hjælp pr. ældre.

Selv om man har givet 500 mio. kr., fordi man samtidig har klemmet kommunernes så meget; selv om man har ydet erstatningshjælp, og selv om man har gjort alle de andre ting, så er summen af de modsat rettede ting, regeringen har foretaget sig, at situationen set for den enkelte bruger af hjemmehjælp i dag er dårligere, end den var, da regeringen tiltrådte.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Vi kan altså desværre konstatere, at hr. Villy Søvnal benytter sig af ganske almindelig hr. Villy Søvnal-logik en gang til. Enhver stigning er pr. definition en drastisk beskæring ifølge hr. Villy Søvnal, så når man tilfører området 500 mio. kr., og når man konstaterer, at der aldrig nogen sinde er blevet brugt så mange penge på det her område, som der bliver nu, så kalder hr. Villy Søvnal det altså en beskæring af området.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg er ikke sikker på, at fru Charlotte Dyremose hørte, hvad jeg sagde, men det kan skyldes, at hun var ved at forberede sit næste indlæg, da jeg talte.

Det, jeg sagde, var, at jeg er optaget af, hvor meget hjælp den enkelte ældre får. Det er rigtigt, at man giver 500 mio. kr. med den ene hånd, men når man med den anden hånd klemmer kommunerne så voldsomt, som den nuværende regering gør i forhold til stramme kommuneaf-taler, så mister man pengene igen.

Det, der er afgørende for den enkelte ældre, er ikke alt det her bogholderi frem og tilbage. Det er: Får jeg den hjælp, jeg har brug for, og lever regeringen op til det løfte, regeringen gav om at yde bedre hjælp til de ældre? Og svaret er nej, for set fra den enkelte ældres synspunkt – nu kan jeg se, fru Charlotte Dyremose er i gang med at forberede sit næste indlæg, så nu hører hun igen ikke efter – så er alle mellemregningerne stort set uinteressante. Det interessante er: Får jeg det løfte opfyldt, som nogen gav mig, om at de vil forbedre min hjemmehjælp? Og svaret

er nej, og det er en selvstændig begrundelse for, at regeringen har de problemer, regeringen har.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Hør nu her, hr. Villy Søvnald. Det er da en urimelig diskussion. Oven på erstatningshjemmehjælp og fleksibel hjemmehjælp og frit valg og den kendsgerning, at kommunerne i år 2004 har flere penge til rådighed end i 2003, og den kendsgerning, at kommunerne derudover har 500 mio. kr. ekstra til ældreområdet, så skal man da helt ud på den alleryderste gren i Danmarks Statistik for at finde hjælp til SF's politik. Altså, det er da en kendsgerning, at hele ældreområdet jo har fået et voldsomt løft, og det skal denne her debat, som er rejst af SF, åbenbart skjule.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Nu er det jo en meget speciel måde at skjule noget på at rejse en debat. Undskyld mig, men normalt rejser man debatter, fordi man godt vil have noget frem. Hvis man vil skjule noget, så tror jeg, man vil lade være med at stille forslag og rejse en debat.

Jeg forstår godt, at regeringen synes, det er lidt ubekvemt. Det er jo klart, fordi afstanden mellem løfterne og virkeligheden er så store, som de er. Men sagen er jo, at hvis man kigger på de tal, jeg nævner, fra Danmarks Statistik, så kan man prøve at spørge, om de så passer til de almindelige oplevelser, vi har af, hvad der sker rundt omkring i verden. Hr. Flemming Oppfeldt er jo også tæt på kommunerne – har i hvert fald været det. Passer det med de beskæringer, der sker i de områder, hvor også hr. Flemming Oppfeldt er bosiddende?

Formentlig ja. Og når de konkrete erfaringer, man har, stemmer overens med de oplysninger, Danmarks Statistik har, som tegner et billede, der hedder, at regeringen snød på vægten i forhold til at levere en bedre hjemmehjælp, så er det her ikke med det yderste af neglene. Så er det desværre en situation, hvor nogen har begået et eklatant løftebrud.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Vi må jo bare konstatere i dag, at set ud fra den enkelte ældres synspunkt har den enkelte ældre mange steder en mulighed for et frit valg mellem en kommunal hjemmehjælp og en privat hjemmehjælp. Det er noget nyt. Det er en kends-

gerning. Det er noget, der er i dag. Og alle har mulighed for at få en erstatningshjemmehjælp, og alle har mulighed for at benytte sig af det, der hedder den fleksible hjemmehjælp.

Det vil sige, at det er lovinitiativer, der er foretaget herinde gennem de sidste par år, og der er også bevillinger bagved. Det er noget nyt, som den ældre kan forholde sig til, og det ligger langt ud over hr. Villy Søvnalds ord og statistikker.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Som sagt: I modsætning til regeringen vil jeg jo ikke benægte kendsgerninger. Og det henhører under kategorien kendsgerninger, at regeringen havde gennemført en masse ting, oven i købet med stor, stor pressebevågenhed, og regeringen havde sendt alle spindoktorerne ud på banen for at forstørre de små skridt, man lavede, til noget virkelig omfattende og stort.

Men så er der jo andre af os, der har den mere begrænsede opgave på den her jord at spørge, hvad bundstregen viser, når vi lægger alle de ting, der sker af fremskridt, sammen med alle de ting, der sker af tilbageskridt. Hvordan måler man bedst det?

Jeg tror, at det både politisk og i forhold til den enkelte ældre bedst måles ved at spørge: Hvor meget hjælp får jeg? Får jeg mere eller får jeg mindre hjælp?

Og der er konklusionen helt entydig. Efter al tilgængelig viden fra både Danmarks Statistik og de enkelte kommuner rundt omkring går det tilbage. Det kan jeg godt forstå at hr. Flemming Oppfeldt og fru Charlotte Dyremose ser triste ud over, for det var ikke det, de lovede.

Men det er jo ikke SF's problem. Det er Venstres og De Konservatives problem.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 127:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre omsorg i hjemmeplejen med fokus på udvikling, helbred og forebyggelse.

Af Sandy Brinck (S) m.fl.

(Fremsat 17/2 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Lige siden januar måned har jeg været spændt på at se, hvad det var for et udspil, Socialdemokraterne ville præsentere os for på ældreområdet. Og jeg er faktisk lidt skuffet over at se forslaget nu, hvor det så endelig er kommet, for der er godt nok rigtig mange ord i forslaget, og der er også nogle gode tanker og gode ideer. Faktisk så mange, at det nogle gange kan være svært at finde hoved og hale på forslaget.

Til gengæld synes jeg ikke, der er særlig meget nytænkning i B 127, og det er måske også grunden til, at der ikke er særlig mange konkrete bud på, hvordan de her fine ord skal føres ud i livet.

De ting, forslagsstillerne ønsker at fremme i ældreplejen, har stået højt på dagsordenen i årevis og har været i fokus i de ældrepolitiske forbedringer, regeringen har gennemført for de ældre. Rigtig mange af de ting, forslagsstillerne ønsker at fremme, er allerede skrevet ind i serviceloven. Der er også udarbejdet forskellige redskaber, som kommunerne kan bruge netop for at sikre den individuelle og helhedsorienterede indsats, som forslagsstillerne ønsker.

Lovgivningen er nemlig allerede bygget op om hensynet til det enkelte menneskes behov for hjælp, støtte og omsorg. Bl.a. fremgår det direkte af serviceloven, at hjælpen skal ydes ud fra en helhedsvurdering, og at sociale behov som f.eks. kontakt til omverdenen skal indgå i vurderingen af behovet for hjælp.

Det fremgår også allerede af loven, at hjælpen skal være med til at vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder. Og reglerne om fleksibel hjemmehjælp er jo netop udformet for at give de ældre indflydelse på, hvordan hjælpen kan gives. Så det er svært at se, hvor det lige er, forslagsstillerne vil have lavet om på lovgivningen.

Vi kan selvfølgelig godt lave en lov, der fastsætter et landsdækkende serviceniveau for ældreplejen eller centrale regler for, hvordan hjælpen skal organiseres. Men det tror jeg ikke vi vil få særlig meget godt ud af, for hvis vi på den måde reelt fjerner kommunernes selvbestemmelse på området, så tror jeg kun, at det vil føre til flere frustrationer og større utryghed i hjemmeplejen. Jeg er nemlig meget skeptisk over for forslagsstillerens optimistiske tro på, at vi kan bruge lovgivning og regler til at løse alle verdens problemer.

Selv om tanken selvfølgelig er tillokkende, så tror jeg ikke spor på, at man kan bruge lovgivning til at ændre kulturen i hjemmeplejen eller til at give arbejdet i ældreplejen en højere status. Og uanset hvor dejligt det lyder, så er det altså tomme løfter, hvis vi bilder de ældre ind, at vi kan lovgive mod ensomhed eller sygdom eller ulykker.

Vi skal selvfølgelig holde fast i de værdier og hensigtserklæringer, der allerede ligger i loven, men den konkrete indsats bliver altså ikke skabt i en støvet lovtekst. Det er ude i den kommunale virkelighed, der kan flyttes noget; i kommunalpolitikernes udmeldinger om holdninger og værdier, i den kultur, der præger den daglige ledelse i hjemmeplejen og i mødet mellem den enkelte ældre og hans eller hendes hjælper. Her har kommunen rige muligheder for at indtænke værdier i hjælpen og for at tilbyde en bred vifte af ydelser, der også kan tjene sociale og omsorgsmæssige hensyn.

Kl. 18.30

Vi skal fortsat bakke op om de gode hensigter i lovgivningen, og vi skal også fortsat skubbe på, for at kommunerne bruger de forskellige redskaber, der kan fremme helhedssynet i plejen. Men der er altså ingen grund til at lave om på reglerne. Rammerne er allerede gode nok, som de er.

I beslutningsforslaget er man meget optaget af, at hjemmeplejen skal tænkes ind i en helhedsindsats, og selvfølgelig skal indsatsen koordineres, og selvfølgelig skal de kommunale myndigheder være opmærksomme på de ældre samlede behov for hjælp. Det fremgår som sagt også direkte af den nuværende lov. Men der er ingen grund til at tro, at den helhedsorienterede indsats bliver bedre, fordi opgaverne skal løses under én hat. Det virker nærmest, som om Socialdemokraterne faktisk tror på, at ældreplejen fungerer bedst, hvis systemet på formynderisk vis tilrettelægger alting på forhånd.